

Kapitán v. v. Leo Klas – veterán druhé světové války

Narodil se v roce 1921 v Povážské Bystrici na Slovensku. Maturoval v Bratislavě v roce 1939 a již počátkem února 1940 emigroval přes Maďarsko do Budapešti, kde s dalšími českými vlastenci pokračoval do Jugoslávie. V Bělehradu čekali na vytvoření transportu a následně odjeli směrem na Istanbul a do Aleppa (Halab), hlavního města Sýrie. Aby dostal tranzitní vízum, musel Leo Klas vstoupit do cizinecké legie. V Aleppu se zdržel asi čtyři týdny a následně byl s ostatními přemístěn do Bejrútu, kde čekali na loď do Francie. K přesunu však vzhledem k vývoji mezinárodní situace, především pádu Francie, již nedošlo. V červenci 1940 se československá vojenská skupina přesunula do Gedery (asi 30 km od Tel Avivu).

Na státní svátek 28. října byl v Gedeře ustaven československý pěší prapor 11-Východní a Československé výcvikové středisko-Východní v Agami v Egyptě. Jeho velitelem byl jmenován pplk. Karel Klapálek.

Počátkem prosince 1940 se pěší prapor přesunul z Gedery do nového výcvikového střediska v Judské poušti nedaleko Jericha. Zde se českoslovenští vojáci podrobili náročnému výcviku v pouštních podmínkách a vojín Leo Klas zde absolvoval své první vojenské cvičení.

Od března 1942 plnil pěší prapor své první bojové poslání – po přesunu do tábora v Agami na pobřeží Středozemního moře na předměstí Alexandrie zde společně s polskými jednotkami střežil zajatecké tábory s více než 10 000 zajatci. V květnu 1942 byl 11. čs. pěší prapor zrušen a reorganizován na 200. čs. lehký protiletadlový pluk. Útvar, kde Leo Klas plnil službu, se členil do tří praporů (500., 501. a 502) a velitelem byl určen opět plk. Karel Klapálek. Výcvik protiletadlové dělostřelby probíhal v palestinském táboře v Bath Galimu. Pluk byl vyzbrojen 40mm kanony Boffors. Bezprostředně po skončení výcviku převzal 500. prapor protivzdušnou obranu haifského přístavu a jeho rafinérii a 501. prapor ochranu Bejrútu.

Když na podzim 1942 přešli Britové do rozhodného protiútoky v součinnosti s Američany, kteří se vylodili v severozápadní Africe, 200. protiletadlový pluk opět postupoval na západ. Na Silvestra 1942 dorazil vojín Leo Klas do Tobrúku, kde se účastnil v rámci 17. protiletadlové brigády ochrany města před německými vzdušnými útoky. Byl zařazen do první pěší rotý. Protivzdušnou obranu Tobrúku zastával pluk až do 12. června 1943. Následoval přesun do Egypta, kde jednotka čekala na námořní transport do Anglie. V Anglii byl zařazen k tankistům ve funkci průzkumníka. Během bojů na frontě u Dunkerque ve Francii byl zraněn do ramene a prošel nemocnicemi ve Francii a v Belgii.

Do Československa se podporučík Leo Klas vrátil v červenci 1945. V roce 1946 byl povýšen do hodnosti kapitána a plnil úkoly v rámci UNRRA. Působil v Hamburku a v Brémách, kde střežili až do roku 1947 vojenský přebytečný materiál. Do roku 1968 pracoval v ČKD Praha. V roce 1968 emigroval do Rakouska a následně do USA, kde měl v Chicagu strýce. Znovu začal pracovat v ocelárnách až do roku 1978. Jeho paní Jiřina pracovala jako knihovnice. Mají jednu dceru, která je zaměstnána ve Washingtonu jako psycholožka.

Kapitán ve výslužbě Leo Klas je nositel řady vojenských vyznamenání, například Československého válečného kříže 1939, dvou medailí Za chrabrost před nepřítelem atd.

S válečným veteránem Leo Klasem jsem se sešel loni v dubnu, kdy navštívil Českou republiku a při této příležitosti jsem mu položil několik otázek.

Pane kapitáne, jste hrdý na svoji zemi?

Určitě jsem! Cítím se víc Čechem než Američanem, protože nejen moje manželka, ale i naši přátelé v Chicagu jsou Češi, a zvláště teď, když jsme v penzi mluvíme česky. Když se vrátím do České republiky, vidím velký pokrok.

Co považujete ve svém životě za největší úspěch?

Celý život jsem měl štěstí, na co jsem šáhl, to se mi povedlo... ne že bych byl chytrý, ale měl jsem štěstí. Jednak to, že jsem počátkem roku 1940 odešel z vlasti, to, že jsem v roce 1968 emigroval ve svých 47 letech. V Americe jsem dostal práci, velmi slušně placenou a moje žena také. Myslím, že štěstí se mě drželo.

Co byste chtěl vzkázat našim profesionálním vojákům?

Českou armádu, abych řekl pravdu, znám velmi málo, ale vojákům bych chtěl vzkázat, aby nikdy nezapomněli na to, že svobodu, kterou jsme vybojovali, je třeba bránit i dnes, po 60 letech. Velmi si vážím toho, že naše země je demokratická a armáda tuto demokracii musí chránit.

Plk. v zál. Petr Majer